

معدنی وظرفیتی بالغ بر ۱۵ میلیون تن ماده معدنی در شهرستان داریم. مهندس «کریمی» با اشاره به کار بردهای متنوع بنتونیت ادامه می دهد: استفاده در بخش حفاری،ریخته گری و ذوب فلزات،سدسازی، چاه های ارت،نیرو گاه ها، کارخانه های تصفیه روغن و تولید لوازم آرایشی، شوینده ها و پاک کننده ها و غذای خام بخشی از کاربردهای این ماده معدنی است.

فرماندار سرایان می افزاید: امروز با این ظرفیت غنی ، مواد معدنی شهرستان خام فروشی می شود وبا سرمایه گذاری در این حوزه می توان اشتغال زیادی را رقم زد. وی تصریح می کند: فراوری بنتونیت و تولید محصولاتی از آن که استفاده می شود و ارزش افزوده بالاتری دارد باید در دستور سرمایه گذاری شهرستان قرار گیرد.

وی از قرار گاه خاتم الانبیا(ص) می خواهد تا با ورود به سرمایه گذاری در حوزه معدنی شهرستان با ایجاد صنایع فراوری خرد و بزرگ زمینه اشتغال بیکاران و توسعه اقتصادی منطقه را فراهم کند.

وی ورود قرار گاه را باعث ایجاد انگیزه برای بخش خصوصی و سرمایه گذاری در منطقه می داند.

۲۷ معدن بنتونیت

رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت سرایان هم با اشاره به وجود ۲۹ معدن در این شهرستان می گوید: از این تعداد ۲۷ معدن مربوط به بنتونیت است که مساحتی حدود ۲۷ کیلومتر مربع را شامل می شود و با توجه به وجود معادن غنی ایجاد کارخانه های فراوری در سرایان ضروری است.

«رحبی» فراوری این معادن را دارای توجیه اقتصادی و مقرون به صرفه می داند و می افزاید: سرمایه گذاری که وارد این حوزه می شوند با توجه به رویکرد معدنی سازمان صنعت، معدن و تجارت از هر حمایتی برخوردار می شوند و این اداره هم به دنبال سرمایه گذار در این زمینه است.

وی ادامه می دهد: از معادن بهره برداری شده هر سال ۱۷۶ هزار و ۲۰۰ تن بنتونیت استخراج و به صورت خام به کشورهای حوزه خلیج فارس صادر می شود.

وی با تاکید بر این که ایجاد کارخانه فراوری بنتونیت در سرایان ضروری است، ادامه می دهد: باتوجه به قابلیت های موجود در این شهرستان از سرمایه گذاران تقاضا می شود در این زمینه اقدام کنند.

به گفته وی فقط یک کارخانه فراوری بنتونیت در سرایان وجود دارد و چند سال است که تعطیل شده است. وی مهم ترین قابلیت معدنی سرایان را خاک بنتونیت است که در منطقه وجود دارد و در گذشته به نام گل سر شور در بین اهالی منطقه معروف بود و کاربردهای متنوعی در بین فعالیت های مردم منطقه داشت و در حال حاضر هم شرکت های معروف با برند مناسب به دنبال راه اندازی واحد تولید شوینده های ارگانیک در شهرستان هستند.

فرماندار سرایان هم با اشاره به ظرفیت های موجود مواد معدنی، شهرستان را دارای بزرگترین ذخایر بنتونیت استان و کشور می داند و می گوید: ۷ ماده

۶۶ رئیس اداره صنعت، معدن و تجارت سرایان: در حوزه معادن سرایان ۲۷۳ میلیارد و ۴۷۴ میلیون ریال سرمایه گذاری شده و ۱۳۱ نفر در این معادن مشغول فعالیت هستند

وی می افزاید: فراوری مواد معدنی در سرایان که درگیر ۱۶ سال خشکسالی است و بیشتر فرصت های شغلی در حوزه کشاورزی آن از بین رفته است باعث ارزش افزوده و شکوفایی اشتغال شهرستان می شود.

• وضعیت مطلوب نیست

نماینده فردوس، سرایان، بشرویه و طبس در مجلس شورای اسلامی هم با اشاره به فعالیت تنها یک مجموعه فراوری کوچک در شهرستان می گوید: این وضعیت مطلوب نیست و باید تمرکز بر روی فراوری های ویژه تر باشد به عنوان مثال تولید محصولاتی که در مواد آرایشی و با ارزش افزوده بالا استفاده می شود می تواند زمینه رونق اقتصادی منطقه و اشتغال شهرستان را فراهم کند.

دکتر «امیر حسخانی» از پیگیری ایجاد واحد تولید شوینده های ارگانیک در شهرستان خبر می دهد و می افزاید: ماده اصلی و پیش شوینده های ارگانیک، بنتونیت است که در منطقه وجود دارد و در گذشته به نام گل سر شور در بین اهالی منطقه معروف بود و کاربردهای متنوعی در بین فعالیت های مردم منطقه داشت و در حال حاضر هم شرکت های معروف با برند مناسب به دنبال راه اندازی واحد تولید شوینده های ارگانیک در شهرستان هستند.

فرماندار سرایان هم با اشاره به ظرفیت های موجود مواد معدنی، شهرستان را دارای بزرگترین ذخایر بنتونیت استان و کشور می داند و می گوید: ۷ ماده

می دهند و نتیجه این پیامد هم این است که با وجود این قابلیت های ارزشمند حتی یک خط فراوری بنتونیت فعال در منطقه نداریم. وی می گوید: افراد بسیاری در منطقه داریم که معدن را به ثبت رسانده اند اما نمی توانند بنتونیت استخراج کنند و به فروش برسانند چرا که بنتونیت سرایان در دست برخی افرادی افتاده که اجازه کار به بقیه نمی دهند.

• نبود سرمایه گذار

مسئول شورای اسلامی سرایان هم می گوید: بحثی که در زمینه صادرات خام مواد معدنی به ویژه بنتونیت در این شهرستان مطرح است نبود سرمایه گذار برای فراوری این ماده معدنی است در حالی که راه اندازی کارخانه های فراوری آن می تواند نقش به سزایی در فراوری ماده معدنی بنتونیت و جلوگیری از خروج خام سرمایه از استان ایفا کند.

«اسحاقی» می افزاید: کم توجهی به ارزش فراوری ذخایر و معادن غنی بنتونیت شهرستان هدر رفت منابع بی بازگشت ملی، کاهش اشتغال و وابستگی به واردات محصولات نهایی بنتونیت از دیگر استان ها و کشور را در پی دارد.

وی با بیان این که در حال حاضر فقط یک واحد فراوری بنتونیت به صورت کوچک در سرایان وجود دارد، ادامه می دهد: مسئولان استانی باید به دنبال جذب

تاسیس واحد بزرگ فراوری این ماده معدنی را فراهم کنند.

• سه قلعه، ثروتمند محروم

مسئول شورای اسلامی شهر سه قلعه هم می گوید: سرایان یکی از غنی ترین شهرستان های کشور در حوزه مواد معدنی است.

«زینلی» وجود ۲۷ معدن بنتونیت در منطقه سه قلعه را یادآور می شود و می افزاید: بخش سه قلعه با ۸ هزار کیلومتر مربع وسعت و با تمام غنای معدنی که دارد امروز یکی از محروم ترین بخش های کشور به حساب می آید.

به گفته وی با توجه به وجود معادن بنتونیت، کائولن و سنگ های قیمتی تازه کشف شده و همچنین خاک مساعد منطقه برای تولید آجر و کاشی، در صورتی که تدبیری اندیشیده شود با یک برنامه زمان بندی شده می توان محرومیت منطقه را به نحو چشمگیری کاهش داد.

وی ادامه می دهد: بخش خصوصی، نیروهای بومی و نه بخش دولتی هیچ کدام در حوزه فراوری ورود نکرده اند در نتیجه امروز ۹۰ درصد معادن منطقه در اختیار غیر بومی هایی است که بیشتر از استان های مرکزی و غربی کشور وارد منطقه شده اند و فقط یک کارگری ساده نصیب مردم منطقه شده است.

• بومیان بی نصیب از منابع معدنی

یکی دیگر از فعالان حوزه بنتونیت سرایان هم می گوید: منطقه سه قلعه و دوست آباد قطب بنتونیت در ایران است که به دلیل بی اطلاعی و علم کم صنعتی و معدنی مردم این دیار که بیشتر از قشر کشاورز و دامدار هستند کمترین بهره را از این منابع غنی در منطقه می برند و بیشترین منافع و سود از این منابع نصیب افراد غیر بومی می شود.

«هادی شریف زاده» می افزاید: حدود ۸ سال است که مردم این منطقه بی به وجود معادن غنی در این منطقه برده اند در حالی که بهره بردارانی از دیگر استان ها مانند کرمان، مشهد، شیراز و تهران وارد منطقه شده و بهترین معادن را به ثبت رسانده اند و حتی در برخی از موارد با استفاده از نیروی بومی استان های خود به استخراج از این معادن غنی اقدام می کنند.

به گفته وی اکنون هم به استخراج از این معادن ادامه

گوید: بیشترین سهم بنتونیت استان به سرایان تعلق دارد و این شهرستان قطب بنتونیت ایران نیز به حساب می آید. «محمد آبادی» با بیان این که بیشترین پروانه بهره برداری بنتونیت مربوط به سرایان است می افزاید: بزرگترین معضل و مشکلی که در قطب بنتونیت کشور وجود دارد این است که کارخانه فراوری این محصول در سرایان استقرار نیافته است.

به گفته وی با صدور هر پروانه بهره برداری به بهره بردار حق برداشت به میزان ۵ تا ۱۰ هزار تن داده می شود که بهره برداران به دلیل نبود کارخانه فراوری مجبور به فروش بنتونیت استخراجی به صورت خام می شوند.

وی ادامه می دهد: هر کیلوگرم بنتونیت به صورت خام بین ۱۰ تا ۲۰ هزار تومان به فروش می رود در حالی که اگر فراوری شود هر کیلو ۱۵۰ هزار تومان ارزش دارد.

• معضل ادامه دار خام فروشی

این معدن دار می گوید: با خام فروشی این ماده معدنی در هر کیلو حدود ۱۲۰ هزار تومان ضرر متوجه معدن داران منطقه می شود در حالی که در صورت استقرار واحد های فراوری بنتونیت زمینه اشتغال زایی مستقیم و غیر مستقیم فراوانی ایجاد می شود.

وی می افزاید: معدن کاران انتظار دارند سازمان صنعت، معدن و تجارت زمینه راه اندازی کارخانه فراوری بنتونیت در قطب این ماده معدنی را فراهم کند تا دست دلالتن و واسطه ها قطع شود. به گفته وی در کنار این مشکل در حال حاضر حدود ۳۰ واحد دارای پروانه بهره برداری در حوزه سه قلعه وجود دارد که فعال نیست.

وی با اشاره به این که بیشترین بهره برداران معادن بنتونیت سرایان غیر بومی استان هستند ادامه می دهد: این افراد به دلیل توانایی بالا مواد معدنی را در دیگر استان ها فراوری می کنند و تمایلی هم برای فراوری آن در شهرستان ندارند و باید مسئولان آنها را ملزم به احداث واحدهای فراوری در منطقه کنند.

• رقابت به نفع غیر بومی ها

به علاوه رقابتی که بین بهره برداران غیر بومی وجود دارد به نفع معدن داران بومی نیست. همچنین معدن داران بومی منطقه هم توانایی فراوری بنتونیت را ندارند بنابراین مشکلات در صورتی رفع می شود که مسئولان سازمان صنعت، معدن و تجارت زمینه

به عنوان یک قطب از خاک های صنعتی کشور شناخته می شود اما چندان بهره ای از قابلیت معدنی خاک های صنعتی نمی برد زیرا در این حوزه نیز مانند دیگر بخش ها حلقه مفقوده ای با نام صنایع فراوری وجود دارد، هر چند سال هاست که از معادن بنتونیت سرایان بهره برداری می شود اما همچنان لنک ایجاد صنایع پایین دست یعنی فراوری است طوری که معدن داران و مردم این شهرستان از این بابت گلایه مند هستند زیرا باید رنج اکتشاف و بهره برداری را آن ها متقبل شوند اما بهره اصلی نصیب دیگر نقاط به ویژه کشورهای حاشیه خلیج فارس و جاهایی می شود که صنعت آن را در اختیار دارند.

مردم این منطقه حدود ۸ سال است که به وجود این قابلیت پی برده اند و همین موضوع سبب شده تا غیر بومیان پروانه های اکتشاف را دریافت کنند و تنها سهم سرایان از این منابع ثروت تامین کارگر مورد نیاز معادن باشد. لازمه بهره مندی مردم منطقه از این فراورده معدنی ورود سرمایه گذاران برای ایجاد صنایع مرتبط با آن است.

در سرایان، بخش سه قلعه بیشترین ذخایر معدنی خاک های صنعتی شهرستان را در خود دارد.

• خام فروشی بنتونیت

یکی از شهروندان سه قلعه می گوید: در این شهرستان معادن بنتونیت فراوانی وجود دارد که هر سال بیش از ۱۰۰ هزار تن از این معادن استخراج می شود اما به دلیل نبود صنایع فراوری این مواد معدنی به صورت خام به کشورهای حوزه خلیج فارس صادر می شود. به گفته «هاشم زهی» در این شرایط می توان گفت سهم سرایان در زمینه فراوری معادن بنتونیت صفر است.

وی می افزاید: احداث واحدهای فراوری بنتونیت در شهرستان و به ویژه بخش سه قلعه که با وجود استمرار خشکسالی ها تمام زیر بناهای اشتغال و درآمدی مردم آسیب دیده است و در ننگی بزرگ معیشتی و اقتصادی ناشی از بیکاری به سر می برند، می تواند سهم مهمی در اشتغال و رونق منطقه ایفا کند.

• قطب بنتونیت ایران

یکی از متولیان معدن بنتونیت هم که سال های زیادی است در استخراج این ماده معدنی فعالیت دارد می

لیست منتخب شعبات فروش روزنامه خراسان

نام لوازم التحریر: ثنا

آدرس: خ نرجس بین ۷ و ۹

تلفن: ۰۹۱۵۳۶۸۶۳۶۹

نام سوپر	نشانی	نام سوپر	نشانی	نام سوپر	نشانی
ستاره	نبش غفاری ۲	لویزان	خ غفاری، بلوار شهید آوینی، اول پونه	فروغ	نبش معلم ۴۳
گلچین	خ غفاری، روبروی دانشگاه آزاد	حسینی	خ غفاری، شهرک گلها	سوپر ۷۲۴	نبش معلم ۴۸ نبش کوچه
پیمن	خ غفاری خ زکریای رازی	نوفروستی	خ غفاری، خ قدس شرقی	دکه معلم	خ معلم نرسیده به چهارراه بهداری
خراشادی	خ غفاری، روبروی بیمارستان	مهیا	خ غفاری نبش پرستار ۴	شکوه ۱	خ معلم روبروی مسجد امام حسین(ع)
بهدانی	خ غفاری، نبش پرستار ۱۰	نادی	خ شهید آوینی، بین نیلوفر ۱۰ و ۱۲	همشهری ۲	نبش معلم ۵۴
خاطره	خ غفاری، خ نسرین	احسانی	دشت علی آباد نبش نارنج ۷	منصور	بلوار جوادیه بین خ ایثار وحدت
آبنوس	خ غفاری، ۲۰ متری جرجانی	صدف	خ آوینی، بین صدف ۶ و ۸	موسوی	بلوار شعبانیه حد فاصل دولت و نیروی هوایی
استانستی	خ غفاری، خ زکریای رازی	ولیعصر	خ معلم، چهارراه قنادی طوس	دولت	نبش دولت ۳۴ بعد از چهارراه
مرتضوی	خ غفاری، خ شهید آوینی، نبش پونه ۲	بیا ۲	نبش معلم ۴	خورشیدی	بلوار جوادیه نبش خ وحدت پ ۸۳
حسینی	بین غفاری ۱۲ و ۱۴	رزمارکت	نبش معلم ۵ کنار کانال	شعبانیه	بلوار شعبانیه بین نرجس و بقیه اله
شب فروغ	نبش غفاری ۱۱	فروشگاه معلم	نبش معلم ۵	کاظمی	بین دولت ۴۰ و ۴۲
رحمتی	غفاری، بین ظفر ۱۴ و ۱۶	شمس	بین معلم ۱۰ و ۱۲	قیمت شکن	ابتدای خ نیروی هوایی
نوری مقدم	خ غفاری، زکریای رازی	لوازم التحریر ۲۰	نبش معلم ۱۱	تحریر یاس	بلوار شعبانیه، بین نرجس ۳ و ۵
نیلوفر	خ غفاری، خ پامچال ۸	ایران تحریر	بین معلم ۱۴ و ۱۶	سلام	بین نرجس ۱۵ و چهارراه
لبنیات سادات	خ غفاری شهرک گلها	استار	نبش معلم ۲۰	سروش	مهرشهر، بین خ ولیعصر ۲۶ و ۲۸
شبذیز	خ غفاری ۲۶	ولیعصر	بین معلم ۲۱ و ۲۳	سارینا	مهرشهر، بلوار ولیعصر نبش خ امام حسین(ع)
بهمن	بین غفاری ۲۵ و ۲۷	تحریر سیاه و سفید	نبش معلم ۲۱	سلیملی	مهرشهر، خ حافظ غربی
حسینی نسب	بین غفاری ۲۶ و ۲۸	چردن	نبش معلم ۴۲	رمضانی	مهرشهر، بین ابن سینا ۵ و ۷